

UKOLIKO IMATE PITANJE ZA
NAŠE STRUČNJAKE POŠALJITE
SVOJ UPIT NA
direktor@ripup.hr



ODGOVARA:
doc. dr. sc.
Nataša Rupčić

IZVORI ZNANJA O NOVIM TEHNOLOGIJAMA

PITANJE: *Manager sam poduzeća koje djeluje u industriji u kojoj se tehnologija stalno mijenja. Koji izvori znanja o novim tehnologijama mi stoje na raspolaganju?*

ODGOVOR: Saznanja o novim tehnološkim mogućnostima mogu doći iz različitih izvora. Vrijednost izvora takvih informacija varira od industrije od industrije, ali i od managera do managera. Mnogim je managerima najvažniji izvor stjecanja proizvodnih i procesnih inovacija neovisni proces istraživanja i razvoja (R&D). Ovaj proces uključuje skupinu inženjera koji rade na oblikovanju novih proizvodnih procesa ili koncepata stvaranja nove vrijednosti. Međutim, tek si velika poduzeća mogu priuštiti posjedovanje odjela koji se bavi istraživanjem i razvojem.

Poduzeća koja ne posjeduju vlastiti odjel za istraživanje i razvoj mogu se poslužiti licencom tehnologijom. Poduzeće zaslužno za razvoj nove tehnologije vlasnik je prava na tu tehnologiju koju može prodati za određenu naknadu. Naknada može biti određena u fiksnom iznosu. Osim toga, naknada se može odrediti kao plaćanje ovisno o količini pro-

izvedenoga *outputa*. U tom je slučaju nabavka tehnologije za poduzeće kupca varijabilni trošak.

Poduzeće također može otkupiti prava na inovaciju na određeno vrijeme, odnosno patent. Patent daje pravo na inovaciju 20 godina u SAD i većini zapadnoeuropskih država. Međutim, kako bi

dobio patent inovator mora dostaviti opsežnu dokumentaciju o inovaciji, što postaje javno dostupno dobro. Na taj način, svaka pravna ili fizička osoba može pristupiti tim informacijama i kopirati ih. Međutim, dok procedura dobivanja patenta traje, informacije nisu javno dostupne. Stoga ovo razdoblje inovatoru pruža više zaštite od vremena kada dobije patent.

Osim nabavke prava za korištenje tehnologije, izvor saznanja o novinama može biti i tzv. obrnuti inženjering. Ovaj pojam uključuje obrnuti rad od procesa istraživanja i razvoja. Poduzeće uzima proizvod kojega je proizvela konkurencija i pokušava dizajnirati metodu kojom bi ga kopirala ili proizvela sličan proizvod. Proces obično rezultira vrlo sličnom proizvodnom funkcijom u odnosu na konkurente.

Vrijedan izvor tehnoloških informacija predstavljaju stručne publikacije i organizirani sastanci

stručnjaka određenih profila na kojima se razmjenjuju znanja. Najjednostavniji način predviđanja razvoja tehnologije može biti traženje stručnoga mišljenja jednoga ili više eksperata. Ovaj pristup je jednostavan i relativno jeftin. No, moguće je očekivati teškoće zbog neslaganja stručnjaka oko pravca ili brzine razvoja neke tehnologije. Osim toga, unatoč stručnosti, njihova predviđanja također mogu sadržavati pogreške.

Kako bi steklo informacije o tehnološkom napretku, poduzeće može zapošljavati osobe koji su radile na inoviranju u drugim poduzećima. Unatoč naporima da stručna znanja ostanu tajna, mnogi zaposlenici svjesno ili nesvjesno takve informacije dostavljaju drugim poduzećima. To se posebice odnosi na situaciju kada su poduzeća neke industrije koncentrirana na određenom zemljopisnom području, što uvjetuje da se zaposlenici upoznaju i druže u neposlovnom okruženju.

